

7. జెండా వెంకయ్య

కింది చిత్రం చూడండి.

ప్రశ్నలకు జవాబులు చెప్పండి.

- చిత్రంలోని వాళ్ళు ఎవరై ఉంటారు? వాళ్ళ చేతుల్లో ఏం ఉంది?
- వాళ్ళందరూ జెండాను ఎందుకలా తీసుకెళ్తున్నారు?
- మనదేశ జెండా గురించి మీకు తెలిసినది చెప్పండి.

పిల్లలూ! ఇలా చేయండి.

- పాఠం చదవండి. అర్థంకాని పదాల కింద గీత గీయండి.
- ఈ పదాలకు అర్థాలను పుస్తకం చివర ఉన్న అకారాది పట్టికను చూసి తెలుసుకోండి. లేదా మీ మిత్రులను, ఉపాధ్యాయులను అడిగి తెలుసుకోండి.
- పాఠం చిత్రం చూడండి. పాఠంలో ఉండే విషయాన్ని ఊహించండి. చెప్పండి.

బ్రిటిష్ జెండా భారత జాతీయ
పతాకమెలా అవుతుందనే ప్రశ్న
దేశప్రజల్లో, నేతల్లో ఉదయించింది.
అందుకోసం మన జాతీయతకు
అనువైన పతాకం
రూపొందించుకోవాలని తీర్మానించారు.
ఆ జెండాను ఎవరు తయారు చేశారో
పాఠం చదివి తెలుసుకోండి.

“స్వాతంత్ర్యం - వర్ధిల్లాలి” అంటూ బీహార్ లోని కళాశాల విద్యార్థులు మువ్వన్నెల పతాకం చేతబూని ఊరేగింపులు నిర్వహిస్తున్నారు. బ్రిటిషు వారు ఊరేగింపును నిలిపే ప్రయత్నం చేశారు. కాని ఆ జనసముద్రాన్ని నిరోధించడం వారివల్ల కాలేదు.

“కాల్చండి” అంటూ బ్రిటిషు అధికారి ఆజ్ఞాపించాడు. ఒక్కసారిగా “ఢాం ఢాం” అని తుపాకులు పేలాయి.

అంతే పోలీసు కాల్పుల్లో జగపతి రామానంద్ అనే వ్యక్తి నేలకొరిగాడు. అయితే ఆ వ్యక్తి చేతిలో మువ్వన్నెల జెండా రెపరెపలాడుతోంది. తన ప్రాణం కన్నా మిన్నగా జెండాను గౌరవిస్తూ దాన్ని నేలకొరగనీయలేదు. “పందేమాతరం” అంటూ నేలకొరుగుతున్న పతాకాన్ని వెంట ఉన్న విద్యార్థులు చేతబూనారు. పోలీసులమీద తిరగబడ్డారు. దేశవ్యాప్తంగా జెండాలను పట్టుకొని స్వాతంత్ర్య ఉద్యమాన్ని తీవ్రతరం చేశారు.

ఒకసారి అలహాబాద్ లో త్రివర్ణ పతాకాన్ని ఆవిష్కరించడానికి ఉద్యమకారులు ప్రయత్నించారు. దీన్ని బ్రిటిషువారు అడ్డుకున్నారు. ఆ సమయంలో లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి స్త్రీ వేషధారణతో పోలీసుల కన్నుగప్పి జెండాను ఎగురవేసి అందరినీ ఆశ్చర్యపరచాడు. ఇలా స్వాతంత్ర్య ఉద్యమానికి ఊపిరి పోసింది మన మువ్వన్నెల పతాకం.

స్వాతంత్ర్యోద్యమ తొలిరోజుల్లో మనదేశానికి ప్రత్యేకంగా జాతీయపతాకం లేదు. కాని పూర్వంనుంచీ మన దేశంలోని అనేక రాజ్యాలలో రాజులకు ప్రత్యేక చిహ్నాలతో పతాకాలుండేవి. బ్రిటిషువారు మన దేశాన్ని ఆక్రమించిన తరువాత వారు రూపొందించుకున్న జెండా ఎగరవేశారు. బ్రిటిషు జెండా భారత జాతీయపతాకమెలా అవుతుందనే ప్రశ్న దేశప్రజల్లో, నేతల్లో ఉదయించింది. అందుకోసం మన జాతీయతకు అనువైన పతాకం రూపొందించుకోవాలని తీర్మానించారు. దాని ప్రకారం పలువురు నాయకులు వివిధ రూపాలలో రకరకాల పతాకాలను రూపొందించారు.

1905లో స్వామి వివేకానంద శిష్యురాలైన “సిస్టర్ నివేదిత” ఈ పతాకాన్ని రూపకల్పన చేశారు.

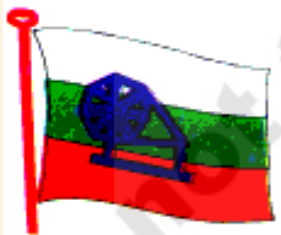

దీన్ని స్ఫూర్తిగా తీసుకొని రూపొందించిన జెండాను తొలిసారిగా 1906 ఆగస్టు 7న కొల్కత్తాలోని పార్సిబగాన్ వద్ద ఎగరవేశారు.

తరువాత జాతీయ పతాకానికి మరికొన్ని మార్పులు చేశారు. 22ఆగస్టు 1907న జర్మనీలోని స్ట్రెడ్గార్డ్లో జరిగిన రెండవ జాతీయ కాంగ్రెస్ సమావేశంలో, స్వాతంత్ర్య పోరాట యోధురాలైన “మేడమ్ బిక్రేజి రుస్సామ్ కామా” దీన్ని ఎగరవేశారు.

చాల మార్పులకు లోనైన మూడో పతాకాన్ని 1917లో రూపొందించారు. దీన్ని డాక్టర్ అనిబిసెంట్, లోకమాన్య బాలగంగాధర్ తిలక్లు ఎగరవేశారు.

తరువాత 31మార్చి 1921లో విజయవాడలో అఖిల భారత కాంగ్రెస్ సమావేశం జరిగింది. ఆ సందర్భంలో గాంధీజీ సూచన మేరకు పింగళి వెంకయ్యగారు ఒక పతాకాన్ని రూపొందించారు. గాంధీజీ స్వయంగా వెంకయ్యగారిని ప్రశంసించి, ఆ పతాకాన్నే ఆ సమావేశంలో ఎగరవేశారు.

తర్వాత 1931లో కరాచిలో జరిగిన అఖిలభారత కాంగ్రెస్ సమావేశంలో జెండా స్వరూపాన్ని నిర్ణయించారు. ఇది కూడా జాతీయజెండా హోదాకు నోచుకోలేదు.

ఆ తరువాత కాషాయం, తెలుపు, ఆకుపచ్చ రంగులతో మధ్యలో రాట్నం గుర్తుతో రూపొందించిన జెండాను 1931 ఆగస్టు 6న భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ ఆమోదించింది. అదే నెల 31న ఆ జెండాను ఎగరవేశారు.

ఎంతోమంది దేశభక్తులు పలురకాల జెండాలను రూపొందించారు. స్థిరమైన జాతీయ పతాకాన్ని ఎంపిక చేసేందుకు గాంధీజీ ఒక కమిటీని నియమించారు. వీరు వివిధ జెండాలను అధ్యయనం చేశారు. కొద్ది మార్పులతో పింగళి వెంకయ్యగారు రూపొందించిన పతాకానికి 1947 జూలై 22న ఆమోద ముద్రవేశారు. దేశ సమగ్రతకు, సమైక్యతకు ప్రతీకఅయిన మన జాతీయపతాకంలో మూడు రంగులున్నాయి. మధ్యలో రాట్నానికి బదులు సారనాథ్ స్థూపంలోని అశోకుని ధర్మచక్రం ఉంచారు. జవహర్లాల్ నెహ్రూ గారు దీన్ని తొలిసారి ఆవిష్కరించారు. ఇదే ఇప్పటి మన జాతీయ పతాకం.

పింగళి వెంకయ్య రూపొందించిన మన జాతీయ పతాకంలో కాషాయం రంగు ధైర్యానికి , త్యాగానికి, దేశభక్తికి ప్రతీక. తెలుపురంగు శాంతికి, సత్యానికి చిహ్నం. ఆకుపచ్చరంగు నమ్మకానికి, సమ్మద్ధికి, భూమికి సంకేతం. జెండా మధ్యలో నీలిరంగు గల అశోకుని ధర్మచక్రం ఉంది. దీనిలో గల 24 ఆకులు, 24 గంటలకు, క్రమశిక్షణకు, ధర్మానికి, న్యాయానికి సంకేతం. ఇది సూర్యబింబానికి సూచిక.

జాతీయ పతాకానికి సంబంధించి “బ్యూరో ఆఫ్ ఇండియన్ స్టాండర్స్” కొన్ని నిబంధనలను ఖరారు చేసింది. ఈ జెండా పొడవు, వెడల్పులు 3:2 నిష్పత్తిలో ఉండాలి. ఖాదీ లేదా చేనేత వస్త్రంతో దీన్ని తయారుచేయాలి. సూర్యోదయం తర్వాత జెండాను ఎగురవేయాలి. సూర్యాస్తమయం లోపల జెండాను అవసరం చేయాలి. జాతీయ సంతాపదినాలలో స్తంభానికి సగం ఎత్తులో మాత్రమే ఎగరవేయాలి.

జాతిఖ్యాతిని ఇనుమడింపజేసిన మన జాతీయపతాక రూపకల్పనలో పింగళి వెంకయ్య గారి కృషి మరువలేనిది. అందుకే వీరు “జెండా వెంకయ్య”గా ప్రసిద్ధి చెందారు.

వెంకయ్యగారు 1876 సం. ఆగస్టు 2వ తేదీన కృష్ణాజిల్లా, భట్లపెనుమర్రులో జన్మించారు. వీరి తండ్రి హనుమంతరావు. పింగళి వెంకయ్య బందరు హిందూ హైస్కూల్లో చదువు పూర్తి చేశారు. తన 19 ఏళ్ళ ప్రాయంలోనే సైన్యంలో చేరి ఆఫ్రికా వెళ్ళారు. ఆఫ్రికాలో జరుగుతున్న బోయర్ యుద్ధంలో వెంకయ్యగారు పాల్గొన్నారు. వారు ఆఫ్రికాలో ఉన్నప్పుడు మహాత్మాగాంధీజీతో పరిచయం ఏర్పడింది. గాంధీజీ స్ఫూర్తితో మనదేశ స్వాతంత్ర్య ఉద్యమంలో చురుకుగా పాల్గొన్నారు.

ఈయన స్వాతంత్ర్య సమరయోధులు మాత్రమే కాదు వ్యవసాయశాస్త్రవేత్త, బహుభాషాకోవిదులు, నిస్వార్థ రాజకీయవేత్త, నిరాడంబరుడు కూడా! ఒక సందర్భంలో కొందరు మిత్రులు వెంకయ్యగారిని మీరు భారతజాతికి ఎనలేని సేవ చేశారు కదా! దీనికి మీకు లభించిన పారితోషికం ఏమిటి?” అని ప్రశ్నించారు. వెంకయ్యగారు చిరునవ్వు నవ్వి, “గాంధీజీ ఏ పారితోషికంకోసం ఈ సేవ చేశారు? కొల్లాయితోనే ఉల్లాసంగా జీవితం గడుపుతున్నారు. నిస్వార్థ సేవకు పారితోషికాలుండవు. సేవచేయడమే కొన్ని జీవితాలకు పారితోషికం. నేనూ అలాంటి సేవే చేశాను. ఇలాంటి పనులతో నేను ఆనందం పొందుతాను.” అని వినమ్రుతతో సమాధానమిచ్చారు. ఇది వారి గొప్పతనానికి నిదర్శనం.

మువ్వన్నెల పతాక రూపకర్త అయిన పింగళి వెంకయ్యగారు మన తెలుగువారు కావడం మనందరికీ గర్వకారణం. వారి మార్గంలో పయనిస్తూ దేశం నాకేమిచ్చిందని కాకుండా దేశానికి నేనేమిచ్చాను అని ఆలోచిస్తూ దేశ సేవలో, ప్రజల సేవలో, గ్రామ సేవలో మనమందరం పయనిద్దాం.

- మూలం: సి.సి.ఆర్.టి, చక్రధ్వజ్

జానపదములు

I వినడం, ఆలోచించి చెప్పడం

- అ) పాఠం చిత్రంలో ఎవరెవరు ఉన్నారు? ఏం చేస్తున్నారో చెప్పండి.
- ఆ) జాతీయజెండాను ఎక్కడెక్కడ, ఎప్పుడెప్పుడు ఎగరవేస్తారో చెప్పండి.
- ఇ) మీ గ్రామంలో/ వాడలో / కాలనీలో ఎవరు ఏవిధంగా సేవలు చేస్తున్నారో చెప్పండి.
- ఈ) మీకు తెలిసిన జెండా పాటలు పాడండి.

II ధారాళంగా చదవడం, అర్థంచేసుకొని చెప్పడం, రాయడం

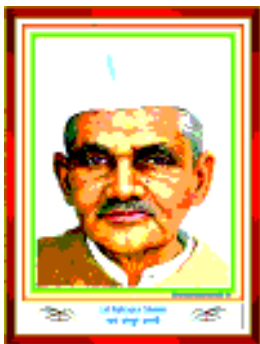
- అ) పాఠం చదవండి. కింది పట్టికను పూరించండి.

సంవత్సరం	జరిగిన సంఘటన
ఉదా: 1905	స్వామి వివేకానంద శిష్యురాలైన 'సిస్టర్ నివేదిత' ఒక పతాకాన్ని రూపకల్పన చేశారు.

- ఆ) కింది పేరా చదవండి. గీతగీసిన పదాన్ని సరియైన చోట ఉంచి అర్థవంతంగా రాయండి.

ఒకసారి ఆశ్చర్యపరచారు త్రివర్ణపతాకాన్ని ఆవిష్కరించటానికి జెండా ప్రయత్నించారు. దీన్ని బ్రిటిషువాళ్ళు అడ్డుకున్నారు. ఆ సమయంలో అలహాబాద్లో స్త్రీవేషాన్ని ధరించి పోలీసుల కన్నుకప్పి జెండా ఎగురవేసి అందర్నీ లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి ఇలా స్వాతంత్ర్య ఉద్యమకారులు ఊపిరిపోసింది మన ఉద్యమానికి.

- ఇ) పాఠం చదివి కింది ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి.

1. లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి స్త్రీవేషాన్ని ఎందుకు ధరించారు?
2. మనదేశంలోని నేతలు, ప్రజలు ప్రత్యేక పతాకం ఏర్పాటు చేసుకోవాలని ఎందుకు అనుకున్నారు?
3. తొలి జాతీయ పతాకాన్ని ఎప్పుడు, ఎక్కడ ఎగరవేశారు?
4. జగపతి రామానంద్ నేలకొరిగినప్పుడు జరిగిన సంఘటనను రాయండి.
5. విజయవాడలో అఖిల భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ సమావేశంలో గాంధీజీ పింగళి వెంకయ్యను మెచ్చుకున్నారు. ఎందుకు?
6. జాతీయ జెండాను ఎగరవేసినప్పుడు పాటించాల్సిన నియమాలు తెలపండి.

III ఆలోచించి సొంతమాటల్లో రాయడం (స్వీయరచన)

- అ) ప్రతి దేశానికీ ఒక జెండా ఉంటుంది కదా! దీని ప్రాధాన్యం ఏమిటి?
- ఆ) జాతీయజెండా రూపొందించబడిన క్రమాన్ని సొంతమాటల్లో రాయండి.
- ఇ) 'స్వాతంత్ర్యం' అంటే మీరు ఏమి అర్థం చేసుకున్నారు. స్వాతంత్ర్య జెండాను ఎక్కడెక్కడ ఎగురవేస్తారు?
- ఈ) పింగళి వెంకయ్యగారి గురించి సొంతమాటల్లో రాయండి.
- ఉ) మీరు ఇతరులకోసం ఏమైనా పనులు చేశారా? అలా చేసినపుడు మీ కెలా అనిపించిందో రాయండి.

IV పదజాలం

(అ) కింది ఆధారాల ద్వారా పట్టిక పూరించండి.

1		3		4	
	2				5
7				9	
	8				

నిలువు	అడ్డం
1. జెండాకు అడుగుభాగం రంగు.	1. జెండాకు మరోపేరు.
2. పతాకం మధ్యలో ఉండే రంగు.	2. మన రాష్ట్రభాష.
3. జొన్నలో తినే భాగం.	4. విదేశాలలో మన జాతీయ పతాకాన్ని ఎగురవేసిన తొలి వనిత పేరులోని చివరి రెండు అక్షరాలు.
4. జెండా పై భాగం రంగు.	7. దేవుడి పూజకు ఉపయోగించేవి.
5. జెండా రూపొందించిన తెలుగువాడు.	8. చింతకాయ రుచి.
	9. కోతికి ఉండేది.

అ) కింది పదాలకు వచనం మార్చి వాటిని సొంతవాక్యాలలో ఉపయోగించి రాయండి.

1. జెండా :.....
2. గీతాలు :
3. గ్రంథాలు :
4. వీధి :
5. నేతలు :
6. దేశం :

ఇ) జెండా పండుగను పాఠశాలలో జరుపుకోవడానికి ఏ ఏ వస్తువులు ఉపయోగిస్తారో రాయండి.

V సృజనాత్మకత

- అ) దేశభక్తిని పెంపొందించే నినాదాలు తయారుచేయండి. రాయండి.
- ఆ) మీ పాఠశాలలో జరుపుకొనే జెండా పండుగకు మీ తల్లిదండ్రులను, గ్రామస్థులను ఆహ్వానిస్తూ ఆహ్వానపత్రికలను తయారుచేయండి.

VI ప్రశంస

- అ) వివిధ భాషలలో జెండాను, జెండా ఆవిష్కరణలను ఏమంటారో తెలుసుకొని రాయండి.
- ఆ) పింగళి వెంకయ్యగారు 'దేశానికి సేవచేయడమే జీవితానికి పారితోషికం' అన్నారు కదా! అలాగే మీ పాఠశాలకు వివిధ సేవాసంస్థలు/ స్వచ్ఛంద సంస్థలు/ వ్యక్తులు వసతుల కల్పన, పుస్తకాలు అందచేయడం వంటి సేవాకార్యక్రమాలు చేపట్టారు. మీరు వారు చేసిన సేవలకు అభినందనలు తెలపడానికి గ్రీటింగ్ కార్డులను లేదా అభినందన పత్రాలు తయారు చేయండి.

VII భాషను గురించి తెలుసుకుందాం

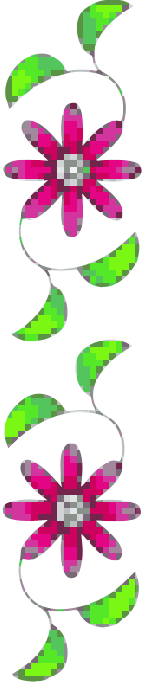
- అ) కింది వాక్యాలను చదవండి. వాటిలోని పదాలలో కర్త, కర్మ, క్రియలను గుర్తించి పట్టికను పూరించండి.

 1. విద్యార్థులు ఊరేగింపులు నిర్వహిస్తున్నారు.
 2. తాతయ్య నేహాను సర్కుకు తీసుకొని వెళ్ళాడు.
 3. లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి త్రివర్ణ పతాకాన్ని ఆవిష్కరించాడు.
 4. కవిత గేయాన్ని రాసింది.
 5. అమ్మ పాపాయికి పాలు ఇచ్చింది.

6. కృష్ణ మామిడి పండ్లు తెచ్చాడు.
7. మంగళ శుభలేఖను చదివింది.
8. సందీప్ నానమ్మను కథలు చెప్పమని అడిగాడు.

కర్త	కర్మ	క్రియ

అ) కింది పట్టిక ఆధారంగా వాక్యాలు రాయండి. వాటిలో 'కర్త, కర్మ, క్రియ'లను గుర్తించండి.

రంజిత	పాలను	కాపాడుకొందాం
నిరోషా	పూలను	ఇస్తాడు
మనం	నాట్యం	ఇస్తుంది
ఆవు	వెలుగులను	చూసింది
సూర్యుడు	ప్రకృతిని	తెచ్చింది

ప్రాజెక్టు పని

- వివిధ దేశాలకు సంబంధించిన వాటి జాతీయ పతాకాలను సేకరించండి. మన జాతీయ పతాకానికి వాటికి గల పోలికలు భేదాలు చెప్పండి.
- పాఠశాల గ్రంథాలయంలోని పుస్తకాలలో స్వాతంత్ర్యోద్యమ విలువలను తెలిపే కథలను చదవండి. వాటి ఆధారంగా మీ తరగతిలో మాట్లాడండి.

నేనివి చేయగలనా?

1. జాతీయ జెండాను గురించి, ఎప్పుడెప్పుడు జాతీయ జెండాను ఎగరవేస్తారో చెప్పగలను. ఔను/కాదు
2. పాఠం చదివి ఏ సంవత్సరంలో ఏ సంఘటన జరిగిందో పట్టిక తయారు చేయగలను. ఔను/కాదు
3. పింగళి వెంకయ్యగారి గురించి, జెండా గురించి సొంతమాటల్లో రాయగలను. ఔను/కాదు
4. ఆహ్వాన పత్రికలను తయారు చేయగలను. ఔను/కాదు

నిరాడంబరతే మానవునికి వెలలేని ఆభరణం.

- మణిబెన్

